

S2-tuen hyvät käytännöt

Rahoittaja:

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Sisällys

Johdanto	1
1. Kielitietoisuus ja kielellisesti tuettu opetus.....	3
2. Mitä kielellinen tuki eli S2-tuki ammatillisessa opiskelussa on?.....	4
3. S2-tuettu samanaikaisopetus.....	5
4. Opiskeluvalmiuksia ja kielen oppimista tukevat S2-lisäopinnot	8
5. S2-tukipaja.....	11
6. Kielituki työelämäympäristössä.....	15
6.1 Työssäoppimisjaksoa edeltävä tuki.....	15
6.2 Tuki työssäoppimisen aikana.....	17
7. S2-tuetussa ryhmässä opiskelu	20
8. Yksilöllinen ohjaus	24
9. Kielitietoinen oppimisympäristö ja suomen kielen tukimateriaalit	27
10. Monikielisyys tuen muotona.....	29
Lähdeluettelo.....	32

Johdanto

Vieraskielisten koulutuksen tavoitteena on edistää mahdollisuuksia toimia suomalaisessa yhteiskunnassa sekä tarjota valmiuksia jatko-opiskeluun ja työllistymiseen. Kielitaidon merkitys on tärkeä opiskelussa. Kieli on ajattelun, vuorovaikutuksen ja tiedonvälityksen väline. Ammatillisen osaamisen näkökulmasta kielitaito on myös osa ammattitaitoa.

Maahan muuttaneella ammattia opiskelevalla onkin kaksi samanaikaista tavoitetta: oppia kieltä ja ammatillisia sisältöjä. Kun oppijalla sama kieli on sekä oppimisen kohde että väline, kielellisen tuen oikea-aikaisuudella ja tarkoituksenmukaisuudella on suuri merkitys opinnoissa menestymiselle. Esimerkiksi jos opiskelijan osaaminen ei kehity, on tärkeää miettiä, voiko se johtua opittavan asian vaikeudesta vai opiskelijan kielitaidosta.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien kielten oppijoiden määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Vieraskielisiä opiskelijoita oli ammatillisessa koulutuksessa syyskuussa 2024 yhteensä 32 214, mikä oli noin 17,2 % koko opiskelijamäärästä (187 530) ammatillisessa koulutuksessa ko. ajankohtana (Vipunen 2024)¹. Kielitaidon omaksuminen ammatillisen koulutuksessa on tärkeä tavoite ja ponnistus monelle.

Vieraskieliset opiskelijat saattavat aloittaa ammatillisen koulutuksen melko varhaisessakin kotoutumisen tai kielitaidon vaiheessa. Eri koulutuksenjärjestäjät ottavat koulutukseen hakevia tutkinto-opiskelijoiksi eri kielitaitokriteerein. Tyypillisesti pääsyvaatimuksena on eurooppalaisen viitekehyksen A2.2- tai B1-taso. Näillä kielitaidon tasoilla opiskelijan täytyy edelleen nähdä vaivaa kielen omaksumiseen opiskelun aikana. Esimerkiksi kielitaitotasolla A2.2² opiskelija ymmärtää yksinkertaisia viestejä hitaasta, yleiskielisestä puheesta ja pystyy tuottamaan lyhyitä, arkisia tekstejä. Kielitaidon taso ja ammatillisen koulutuksen vaatimukset eivät aina kohtaa. Kieltä tulisikin opettaa ammatillisten sisältöjen rinnalla mielekkäästi siten, että opiskelijoiden kielitaidon vaihe ja tuen tarpeet tulevat yksilöllisesti huomioiduksi.

¹ Vieraskielisten opiskelijoiden mukana on tilastoissa myös opiskelijoita, jotka puhuvat sujuvaa suomea, mutta joiden äidinkieleksi on rekisteröity muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Tilastoissa ei kuitenkaan ole määrettä, joka antaisi tietoa opiskelijan kielitaidon tasosta, ja siksi vieraskielisten määrää on käytetty tässä suuntaa antavana määreenä opiskelijoista, jotka ovat oppineet suomen kielen muualta kuin kotoa.

² Kielitaidon tasoja on avattu AOE:sta löytyvästä materiaalista: [Kielitaidon tasot lyhyesti](https://www.aof.fi/kielitaidon-tasot-lyhyesti) (aof.fi).

Tähän julkaisuun on koottu vinkkejä kielellisen tuen toteuttamisesta ammatillisessa koulutuksessa. Vinkit perustuvat opettajien eri oppimisympäristöissä kokeilemiin tapoihin toteuttaa kielellistä tukea. Puhekuplissa on opiskelijoiden kokemuksia tai palautteita.

1. Kielitietoisuus ja kielellisesti tuettu opetus

Kielen oppija oppii kieltä jokaisella oppitunnilla ja tuntien ulkopuolella. Siksi jokainen opettaja on myös kielen opettaja. **Kielitietoisuus** tarkoittaa sitä, että kielen käyttäjä on tietoinen käyttämästään kielestä erilaisissa kielenkäyttötilanteissa, tunnistaa arkikielen ja ammattikielen eron ja muokkaa omaa ilmaisuaan tilanteen mukaan. Samalla opettajan täytyy tiedostaa vastuunsa asenteisiin vaikuttamisessa ja kielitietoisuuden toimintakulttuurin luomisessa.

Kielitietoinen opetus ja ohjaus on siis opetusta, jossa otetaan asiasisällön lisäksi koko ajan huomioon kielen oppiminen. Kielitietoinen opettaja osaa ottaa opetustilanteessa huomioon seikat, jotka tekevät kielestä helppoa tai vaikeaa, esim. ammattisanaston, tekstin rakenteen sekä tekstien tuottamisen tukikeinot (puhe, kirjoitus, kuvat jne.).

Käytännössä kielitietoinen tarkoittaa selkeän kielen käyttämistä, uusien sanojen selittämistä ja kuulijan asemaan asettumista. Selkeä kieli tai selkokieli on yleiskieltä helpompaa kieltä niin sisällöltään, sanastoltaan kuin rakenteeltaankin. Kielitietoisessa opetuksessa arvostetaan kaikkia kieliä, ja ne saavat näkyä ja kuulua – opettajan kannattaa toimia tässä mallina ja rohkaisijana.

Kielellisesti tuettu opetus sisältää kielitietoisuuden lisäksi muita pedagogisia keinoja. Kielellisesti tuetun opetuksen tavoitteena on auttaa opiskelijoita omaksumaan tutkinnon vaatimusten mukaisten osaamistavoitteiden ohella opiskelussa ja ammatissa vaadittava kielitaito ja hyvät opiskelustrategiat (ks. mm. Harju-Autti 2022³). Kielellisesti tuetun opetuksen avulla opiskelija pystyy saavuttamaan toiminnallisen kielitaidon, joka mahdollistaa kielen käytön ja pärjäämisen opiskelun tai ammatin vaatimissa tilanteissa. Kielellisesti tuettu opetus voi tarkoittaa esimerkiksi suomen kielen lisäopintoja tai samanaikaisopetusta, jossa vuorottelee tai limittyy sisällön ja kielen oppiminen.

³ Kielellisesti tuetusta opetuksesta peruskoulussa (kietu-opetus) on laajasti kerrottu Raisa Harju-Autin väitöskirjassa (2022). Väitöskirjassa kielellisesti tuettu opetus kuvataan yläkoulussa pedagogisena tukimuotona, joka perustuu ajatukseen opetuskielen ja oppiainesisältöjen samanaikaisesta tai rinnakkaisesta opetuksesta (Harju-Autti 2022, 37).

2. Mitä kielellinen tuki eli S2-tuki ammatillisessa opiskelussa on?

Suomi toisena kielenä (S2) -opetusta, ohjausta ja tukea järjestetään opiskelijoille, jotka kielitaitonsa perusteella eivät osallistu suomi äidinkielenä -opetukseen ja/tai jotka tarvitsevat suomen kielen lisätukea, jotta he voivat suorittaa suomenkielisen tutkinnon. S2-tuki on terminä vakiintunut ammatillisessa koulutuksessa arjen kielen käytössä, mutta sille ei ole virallista määritelmää. Tässä julkaisussa tarkoitamme S2-tuella kielellisesti tuettua opetusta, jota toteutetaan erilaisin keinoin erilaisissa oppimisympäristöissä tai tilanteissa.

Kielellistä tukea opetuksessa tarvitsee opiskelija, jonka suomen kielen taito vaatii kehittämistä, jotta hän voi päästä tutkinnon tavoitteisiin. Ammatillisessa koulutuksessa kielipedagogisesta suomen kielen tuesta käytetään usein termiä S2-tuki. S2-tuki on pääsääntöisesti muuta kuin valtakunnallisia pakollisia tai valinnaisia yhteisten tutkinnon osien eli YTOjen S2-opintoja. S2-tuki on kaikkea sitä suomen kielen suunniteltua opetusta tai ohjausta, joka ylittää vähimmäistuntimäärän ja vastaa opiskelijan henkilökohtaiseen tarpeeseen.

S2-tuen tavoitteita:

- Opiskelija pystyy seuraamaan opetusta.
- Opiskelija oppii kieltä ja sisältöä samanaikaisesti.
- Opiskelija onnistuu suorittamaan tutkinnon osia.
- Opiskelija kiinnittyy opintoihin ja oppimisyhteisöön paremmin.
- Opintojen aikana opiskelijalle syntyy käsitys siitä, miten hän voi saavuttaa työelämässä tai jatko-opinnoissa vaaditun kielitaidon.

”Kiitos, että olet opettanut meille niin paljon ja että olet ollut paikalla, kun tarvitsimme apuasi.”

3. S2-tuettu samanaikaisopetus

Samanaikaisopetusta voidaan kutsua myös rinnakkaisopetuksiksi tai yhteisopetuksiksi. Näitä termejä käytetään limittäin. S2-tuetussa samanaikaisopetuksessa suomen kielen ja käsiteltävän aiheen opettaja suunnittelevat ja toteuttavat yhdessä ammatillisen tai YTO-aineen opetusta. Suomen kielen opettaja voi tukea opiskelijoita esimerkiksi sanaston oppimisessa, käsitteiden välisten suhteiden ymmärtämisessä ja vuorovaikutustilanteiden kielenkäyttötavoissa.

Kielellinen tuki on useassa oppilaitoksessa koettu hyödylliseksi korttikoulutusten yhteydessä. Korttikoulutuksen sanastoa ja opetusmateriaalia voi harjoitella ennen varsinaista korttikoulutuspäivää. Materiaaleista löytyy myös selkokielisiä ja erikielisiä versioita. Kielellinen tuki voi olla myös mukana opetuspäivässä. Tällöin S2-opettaja voi välillä pysähtyä hankalan termin kohdalle tai kouluttajan apuna esittää opiskelijoille kysymyksiä, joilla pyritään varmistamaan, onko asia ymmärretty. Joissain oppilaitoksissa on jopa toimittu niin, että suomen kielen opettaja on käynyt koulutuksen, jolla saa luvan toimia korttikouluttajana ja pitänyt korttikoulutukset siten, että opiskelijoiden kielitaito on huomioitu päivän ohjelmassa.

Jotta kielituettu samanaikaisopetus onnistuu ja hyödyttää opiskelijoita, suunnitteluun tarvitaan riittävästi resursseja. Lisäksi tarvitaan opettajien pitkäaikaista yhteistyötä ja molempien osaamisen tasapuolista hyödyntämistä. Vaikka samanaikaisopetus kuluttaa resursseja, se on tehokas toimintatapa erityisesti silloin, kun ryhmä on suuri, opiskelijoiden taitotasot ovat erilaiset tai opetukseen sisältyy teorian lisäksi toiminnallisuutta (esim. ryhmätyöskentelyä tai käytännön harjoittelua). Vierko-hankkeessa on tehty esimerkinomaisia [tuntisuunnitelmia](#) (aoe.fi), joissa on huomioitu kielellinen tuki.

Esimerkki ravintola-alalta Sedussa: S2-opettaja on ammatillisen opettajan kanssa opetuskeittiössä yhden päivän viikossa. Ennen oppitunteja opettajat käyvät läpi suunnitelman, mitä opiskelijat tekevät keittiössä. Tuntien aikana S2-opettaja keskustelee jokaisen opiskelijan kanssa, kysyy työvaiheiden nimiä ja pyytää sanallistamaan työvaihetta. S2-opettaja myös kerää keskeistä sanastoa ja antaa sen opiskelijoille kotona opiskeltavaksi. Seuraavan tunnin alussa sanastoon liittyy jokin tehtävä tai sanakoe.

Tässä on esimerkkejä kysymyksistä, joita työsalityöskentelyn ohella voi opiskelijalta kysyä:

- Mitä sinä teet?
- Mikä tämä työväline on nimeltään? Mitä työvälineitä tarvitset?
- Mikä teet seuraavaksi / Mikä on seuraava työvaihe?
- Mitä teit tätä ennen?

Esimerkki lähihoitajaopiskelijoiden ryhmästä Sedussa: S2-opettajan ja ammatillisen opettajan samanaikaisopetus suunnitellaan tutkinnon osan yksittäisen teeman ympärille. He suunnittelevat yhdessä tunnin kulun ja työskentelytavan. Esimerkiksi kun lähihoitajaopiskelijat ovat lähdössä työssäoppimisjaksolle kotihoitoon, harjoitellaan vuorovaikutustilanteita, kuten uuden asiakkaan taustatietojen selvittelyä ja asiakkaan ohjausta verensokerin seuraamiseksi ja hyvän hoitotasapainon löytämiseksi. Molemmilla on selkeät roolit: ammatillinen opettaja ohjaa ja tarkkailee opiskelijoiden ammatillista osaamista ja S2-opettaja suomen kielen osaamista. Ammatillinen opettaja on jo aiemmin käynyt teorian läpi opiskelijoiden kanssa, joten nyt on tarkoitus harjoitella. Opiskelijat jaetaan pienryhmiin, joissa heillä on erilaisia rooleja (asiakas, lähiomainen, lähihoitaja). Ammatillinen opettaja ja S2-opettaja seuraavat eri ryhmien toimintaa. Koska kummallakin opettajalla on oma pienryhmä ohjattavanaan, kumpikaan ei vie tilaa toiselta. Molemmat voivat keskittyä omaan näkökulmaansa.

Esimerkki hoiva-avustajaopiskelijoiden ryhmästä: Maahanmuuttajien hoiva-avustajaryhmässä oli opintojen alussa viiden kuukauden ajan mahdollisuus toteuttaa paljon samanaikaisopetusta, 3–4 päivää viikossa. Yksittäisinä päivinä oli pelkkää suomen kielen opetusta. S2-opetukselle ei ollut varsinaisia tavoitteita, vaan asioita pystyttiin käymään läpi opiskelijaryhmän tarpeiden mukaan. Ammatillista opetusta suunniteltiin yhdessä ryhmänohjaajan kanssa. S2-opettaja toi opetukseen kielitietoisuuden näkökulmaa.

Yhteisopettajuus voi vaikuttaa myös siihen, että toinen opettaja saa kokemusta ja ymmärrystä siitä, mitä kielitietoinen opetus on. Suunnittelussa pyrittiin huomioimaan monipuolisesti kielen käyttämisen mahdollisuudet. Yhteiseen suunnitteluun on hyvä varata aikaa, erilaisia toteutustyyplejä voi kokeilla rohkeasti ryhmän mukaan. Tämä myös auttaa löytämään yhteisen mallin opetukseen.

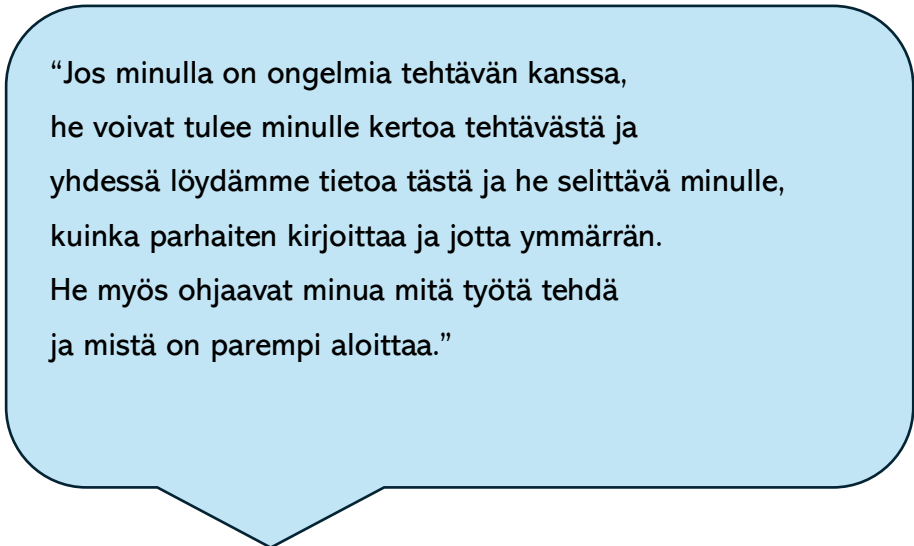
Esimerkki samanaikaisopetuksesta korttikoulutuksessa Työtehoseurassa (TTS): Rakennusalalla opiskelijoiden täytyy suorittaa tietyt pakolliset lain määräämät korttikoulutukset ja suorittaa

testit saadakse ammattikortit kuten työturvallisuuskortin, hätäensiapukortin, tulityökortin. Kun eräs opiskelija aloitti rakennusalan koulutuksen ohessa S2-opinnot maaliskuussa (noin kolme tuntia viikossa, muutama viikko enemmän tunteja), hän osasi suomeksi vain “Hei!” ja “Kiitos!”. Koulu järjesti kokopäiväisen hätäensiapukortti-opetuksen ja testin suomeksi kesäkuussa eli noin neljä kuukautta myöhemmin.

Ennen hätäensiapukortin koulutusta järjestettiin suomen kielen sanastoharjoituksia, joissa käytiin läpi suomeksi mm. kehonosat, hätäkeskukseen liittyvät dialogiharjoitukset ja vammoihin liittyvät verbit. Opiskelijalla oli aikaisempaa kokemusta hätäensiavun antamisesta. Hän oli esimerkiksi sitonut haavoja ja laittanut kiristysiteitä. Hän ei kuitenkaan osannut selittää suomeksi hätäensiapuun tarvittavia toimenpiteitä.

Hätäensiapukortin koulutus toteutettiin rinnakkaisopetuksena. Hätäensiapukouluttaja opetti asiaa havainnollisesti materiaalien, tekstien ja kuvien avulla. Sen jälkeen opiskelijat pääsivät harjoittelemaan ensiaputoimenpiteitä. Samalla S2-opettaja kirjoitti viereiselle taululle sanoja perusmuodossa ja kävi näyttämässä/täydentämässä opiskelijoille tunnilla käsiteltäviä kohtia sitä mukaa kun kouluttaja eteni.

Mallia on käytetty myös muissa korttikoulutuksissa: sanastoharjoitus aikaisemmin edeltävän viikon aikana ja korttikoulutus ammattilaisen ohjauksella sen jälkeen. Rinnakkaisopetus auttaa vieraskielistä suorittamaan alalla vaadittavan korttikoulutuksen.

“Jos minulla on ongelmia tehtävän kanssa,
he voivat tulla minulle kertoa tehtävästä ja
yhdessä löydämme tietoa tästä ja he selittävät minulle,
kuinka parhaiten kirjoittaa ja jotta ymmärrän.
He myös ohjaavat minua mitä työtä tehdä
ja mistä on parempi aloittaa.”

4. Opiskeluvalmiuksia ja kielen oppimista tukevat S2-lisäopinnot

Ammatilliseen perustutkintoon sisältyy pakollisena neljän osaamispisteen laajuinen tutkinnon osa, jossa painopiste on ammatillisissa viestintätaidoissa (viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä). Opiskelija, jonka kielitaito on koulutuksen alkaessa peruskielitaidon alkuvaiheessa, tarvitsee myös muuta suomen kielen vahvistamista pärjätäkseen opetuksessa. Yksi keino tukea tätä on suomen kielen lisäopinnot. Vuoden 2025 loppuun asti näitä lisäopintoja on voitu toteuttaa niin kutsutuilla opiskeluvalmiuksia tukevilla opinnoilla (OPVA-opinnot). Suomen kielen opintoja voi toteuttaa myös esimerkiksi paikallisesti tarjottavilla valinnaisilla.

Esimerkki S2-tuesta Perho Liiketalousopistossa: Opintojen alussa ne opiskelijat, joilla on suomen kielessä haasteita, ovat saaneet S2-opettajan johdolla pienryhmäopetusta. Samalla on ollut mahdollista suorittaa 3 osaamispisteen laajuinen valinnainen S2-kurssi. Pienryhmässä suomen kielen ja liiketoiminnan ammattisanastoa on opiskeltu käytännön esimerkkien avulla: uutisia ja ajankohtaisia artikkeleita lukemalla ja analysoimalla. Esimerkiksi ammattilehdet, kuten Kauppalehti, Talouselämä ja Taloustaito ovat olleet jatkuvasti opiskelun tukena.

Esimerkki S2-opintojen aloituksesta Sedussa: Hakuvaiheen kielitestauksen tuloksien perusteella opiskelijalle on suunniteltu opiskeluvalmiuksia ja kielen oppimista tukevia S2-lisäopintoja. Näitä opintoja on ollut viikossa 1–3 päivänä klo 8–14. Kokonaisuudessaan ne ovat kestäneet opiskelijan henkilökohtaisen tarpeen mukaan 1–6 kuukautta. Yleensä nämä ovat opinnot sijoittuneet tutkinto-opintojen alkuun, mutta niihin on voitu palata myös myöhemmin opintojen aikana. Opiskeluvalmiuksia ja kielen oppimista tukevat S2-lisäopinnot ovat voineet sisältää muun muassa opiskeluun liittyviä käsitteitä, yleisen työelämäsanaston ja opiskelijan omaan ammattialaan liittyvän sanaston opiskelua. Vaikka tunneilla on opiskeltu pääasiassa kieltä, on samalla voitu opiskella myös yhteiskuntaan liittyviä asioita esimerkiksi mielipiteen ilmaisemisesta, tiedon hakemisesta tai verotuksesta, mikä lisää valmiuksia YTO-opintojen opiskelua silmällä pitäen. Lisäksi S2-lisäopinoissa on opiskeltu kielen rakenteita ja tekstilajeja opiskelijan tulevan ammatin näkökulmasta. Pääpaino on kuitenkin ollut kielen käytössä. Kun suomen kielen taito on kehittynyt niin, että opiskelija voi alkaa tehdä YTOja,

hän on edelleen saanut tarvittaessa tukea samalta opettajalta.

Esimerkki paikallisesti tarjottavista valinnaisista tutkinnon osista: Tutkinnon rakenne (vuoden 2022 opsin mukaan) mahdollistaa sen, että opiskelijan tutkintoon voi sisällyttää pakollisten valinnaisten lisäksi esimerkiksi 15 osaamispistettä YTO-opintoja ammatillisiin valinnaisiin tutkinnon osiin. Jotkut koulutuksen järjestäjät ovat luoneet tällaisia paikallisia valinnaisia (ks. mm. [Varian](#) tai [Stadin AO:n](#) tarjonta). Toteutussuunnitelmissa kuvataan tutkinnon osan sisältö ja arviointiperusteet. Suomen kielen opintoja voi sisällyttää ammatillisiin valinnaisiin tutkinnon osiin vaihtelevasti tutkinnon mukaan jopa 15 osaamispisteeseen asti. Näin opiskelijalle voidaan tarjota säännöllistä suomen kielen opetusta tutkinnon aikana. Osaamispisteytettyjen S2-opintojen tarjoaminen edellyttää, että oppilaitoksella on valtakunnallisen opetussuunnitelman rinnalla paikallisia valinnaisia tutkinnon osia.

Esimerkki taitotasojen mukaisesta polkumallista Riveriassa: Riveriassa on otettu käyttöön suomen kielen taitotasojen mukaiset kielenoppimisen polut. Polkumallissa opetusta tarjotaan täysin alkeista aina B1.1-tason valtakunnallisiin opintoihin. Matalamman tason opinnot ovat paikallisesti tarjottavia valinnaisia opintoja. Näitä opintoja on yhteensä kolme, joista ensimmäinen tähtää taitotasolle A1.3. Kaksi seuraavaa opintoa ovat kolmen osaamispisteen laajuisia, joista viimeinen tähtää taitotasolle B1.1. Kaikkiin matalamman kielitaitotason opintoihin on tehty oma toteutussuunnitelma.

Ett exempel på de extra studierna i Yrkesakademien i Österbotten: Gruppen Practical nurse studerar till närvårdare med kompetensområde äldreomsorg eller sjukvård och omsorg och studiespråket är engelska med inslag av svenska. Att studera till Practical nurse innebär att studierna till största delen genomförs på engelska och studietiden är cirka 3 år. Studerande behöver ändå lära sig svenska eller finska för att lyckas i arbetslivet och därför har man i studierna planerat in både "Studier som stöder studiefärdigheterna" för att stärka branschsvenskan och även erbjudit studerande valbara examensdelar 8 kp i svenska i arbetslivet och finska i arbetslivet.

Utmaningarna för dessa studerande är språkmuren som de stöter på då de söker praktikplatser, läroavtalsplatser eller sommarjobb. De flesta arbetsplatser kräver att deras arbetstagare ska ha en fungerande svenska eller finska. Därför har även lärarna i yrkesämnena parallellt tagit upp termernas namn på svenska och ibland även finska.

De valbara examensdelarna i svenska och finska som erbjuds åt denna studerandegrupp har till en viss del hjälpt studerande. En möjlighet som man kunde utnyttja i framtiden är flera perioder med branschspråkstärkande studier till exempel genom studier som stöder studiefärdigheterna.

Practical nurse-gruppen är förövrigt en mångkulturell grupp och som lärare är det väldigt stimulerande att undervisa gruppen. Alla studerande är vuxna och diskussionsklimatet brukar bli livligt men även djupare än det vanligtvis är i de yngre grupperna. Sammanfattningsvis kan konstateras att studerandes kunskaper i svenska kunde vara lite starkare vid examen men även att det är på studerandes ansvar att delta och ta till sej av den språkundervisning som studierna erbjuder och redan tidigt i studierna inse att språkkunskaper i svenska kommer att vara avgörande för hur bra de kommer att lyckas på arbetsplatserna.

5. S2-tukipaja

Tutkimusten mukaan 10–20 %:lla ammatillisista aikuisopiskelijoista on oppimisen vaikeuksia (Räty 2016), minkä lisäksi heikko suomen kielen taito usein lisää tuen tarvetta. Tällaisessa tilanteessa tukipajat on todettu toimivaksi keinoksi tukea opiskelijan oppimista, koska niissä voidaan reagoida tuen tarpeisiin nopeasti, yksilöllisesti ja tehokkaasti. Yleensä opiskelija tarvitsee tukea oppimistehtävien selkeyttämisessä sekä kirjoittamisen ohjauksessa. S2-tukipajoissa opiskelija voi tehdä sekä suomen kieltä vahvistavia että muihin aineisiin liittyviä harjoituksia tai suorittaa jopa kokonaisia tutkinnon osia.

Tukipajan järjestämisessä onkin tärkeää ottaa huomioon opiskelijan yksilölliset tuen tarpeet (Pinolehto 2020). Tukipajan avulla pyritään tukemaan vertaisoppimista ja tukemaan ohjauksen keinoin itseohjautuvuutta. Tämä voi olla myös yksi keino ennaltaehkäistä keskeytyksiä (Ratia ym. 2019), mikä on myös muussa kielellisessä tuessa tavoitteena.

Tukipajojen toteutus vaihtelee eri oppilaitoksissa. Opiskelija voi saada apua opiskeluvalmiuksien tukemiseen, yhteisiin opintoihin tai ammatillisiin opintoihin. Seuraavassa esimerkkejä erilaisista tukipajatoteutuksista.

Esimerkki YTO-tukipajoista Taitotalossa: Taitotalossa on koettu hyväksi toimintatavaksi järjestää viikoittain yksi koko päivän kestävä ja toinen kaksi tuntia kestävä YTO-paja, jonne opiskelijat voivat ilman ennakoilmoittautumista mennä tekemään YTO-tehtäviä, kysymään apua esimerkiksi matematiikan tehtäviin tai pyytämään apua opintojen suunnittelussa. Tukena on aina S2-opettaja, digituki ja joko erityisopettaja tai opinto-ohjaaja. YTO-pajassa on ollut paikalla keskimäärin kahdeksan opiskelijaa päivässä. Osa opiskelijoista on pajassa vain pari tuntia, toiset taas jatkuvasti koko päivän. Jokainen opiskelee omien tavoitteidensa mukaisesti ja saa tukea yksilöllisesti tarpeen mukaan.

Taitotalon suurin koulutusala on sosiaali- ja terveystieteiden ala, jolla järjestetään kerran viikossa myös koko päivän kestävä ammatillisten opintojen tukipaja. Ammatillisissa opinnoissa tukea tarvitaan yhtä lailla kuin suomen kielen opinnoissa (Kosonen 2020) tai muissa YTO-opinnoissa.

Esimerkki kasvatusalan S2-tukipajasta Luksiassa: S2-tukiopetus on kohdistunut ensisijaisesti kuuden ensimmäisen opiskelukuukauden ajan suomen kielen opintojen tukemiseen.

Tavoitteena on ollut tukea kielitaitotason A2.2 opiskelijoita saavuttamaan B1.1-taso, ja painotus on ollut erityisesti kirjallisten taitojen kartuttamisessa. Kielitaidon vahvistaminen heti alkuvaiheessa on tärkeää, jotta opiskelijalla on riittävä kielitaito ammatillisten tutkinnon osien opiskeluun.

S2-tukipajat ovat tarjonneet myös koko koulutuksen ajan tukea tarvittaessa. Tukipajoissa on voinut käydä vahvistamassa tiettyä suomen kielen osa-aluetta. Koko tutkintokoulutuksen tavoitteena on vahvistaa kielitaitoa B1-tasolla ja nostaa sitä B2-tasolle. Tukipajoissa opettaja on voinut tukea yksilöllisesti jokaista opiskelijaa tavoitteen saavuttamiseksi.

Tukipajaa on toteutettu kaksi kertaa viikossa 1,5 tuntia kerrallaan. Tukipajoissa kielen oppimista voi tukea esimerkiksi seuraavin menetelmin:

- sanelut (erityisopettajan materiaalipankki, esim. diftongit)
- kirjoittaminen annetusta aiheesta (½ h) ja tekstin korjaaminen yhdessä
- valmiiksi kirjoitetun tekstin yhdessä korjaaminen
- mekaanisen lukutaidon harjoittelu.

Tukipajassa opiskelija on saanut apua sekä ammatillisten että YTO-tehtävien käsitteiden selventämiseen, tiedonhakuun ja medialukutaidon vahvistamiseen. Pajassa on voinut kerrata myös peruskielioppia, kuten astevaihtelua, sanavartaloita päätteineen ja verbimuotoja, joita voi harjoitella joko omaan alaan tai arkielämäään liittyvien tehtävien avulla. Samalla on harjoiteltu perussanastoa. Lisäksi pajassa on voinut käydä läpi näytön kriteereitä ja käsitteitä.

Esimerkki S2-tukipajasta ravintola- ja catering-alalla: Ravintola- ja catering-alalla annosruokien valmistuksessa on S2-tukipajassa käyty läpi reseptien lukemista, raaka-aineiden ja määrien sanastoa sekä reseptin suurentamista ja pienentämistä. Opettaja on tehnyt aiheesta luetunymmärtämisen tehtäviä. Kirjoittamista on harjoiteltu reseptien pohjalta niin, että opiskelijoiden on pitänyt kirjoittaa yhtenäisestä tekstistä resepti, jossa myös lukusanat ovat kirjoitettuna. Opiskelijat ovat kirjoittaneet reseptejä myös sanelusta.

Esimerkki tukipajasta hius- ja kauneudenhoitoalalla: Ammatillinen opettaja on nauhoittanut 10 minuutin opetustuokion, jonka voi kuunnella myöhemmin opiskelijan kanssa. Samalla opiskelija voi harjoitella uusia sanoja ja tehdä käsiteltävään aiheeseen liittyviä kuullun

ymmärtämistehtäviä. Lisäksi pajassa on harjoiteltu alan tekstien ymmärtämistä, tiedonhakua tuoteluetteloista sekä tenttiin valmistautumista.

Esimerkki tukipajasta sosiaali- ja terveystalalla: Sosiaali- ja terveystalalla on tuettu opiskelijoita tehtävien ymmärtämisessä sekä tiedonhaussa niin kirjasta kuin netistäkin. Samalla on keskusteltu siitä, mitä käsitteet opiskelijoiden mielestä tarkoittavat ja miten opiskelijat ymmärtävät ne. Lisäksi moni opiskelija on käynyt työssäoppimisjakson aikana kerran viikossa opiskeluvaiheita tukevilla tunneilla harjoittelemassa näytön kriteereiden ja käsitteiden ymmärtämistä, niin että heille selviää, miten yhdistää teoria ja käytäntö.

Ett exempel på lärstudio i Yrkesakademien i Österbotten: S2-lärstudio för studerande med svenska som andraspråk genomförs på två av våra enheter, enheten i Vasa och enheten i Närpes. På båda enheterna är det lärare i "Studier som stöder studiefärdigheterna" som arbetar i S2-lärstudion.

I Vasa är S2-lärstudion en öppen lärmiljö dit studerande kan komma utan förhandsanmälan för att få stöd med olika typer av uppgifter som hör till studierna. Studerande kan komma för att få hjälp och stöd med branschrelaterade uppgifter och ofta är det språkkunskaperna som gör att studerande behöver få hjälp att förstå uppgiften men även att hitta svar och framförallt med att formulera svar. Ibland kan studerande komma till S2-lärstudion för att träna på sina kunskaper i svenska genom att jobba med till exempel läsförståelse eller grammatikövningar.

S2-lärstudion ordnas varje fredag i två timmar. Syftet är att lärstudion alltid hålls samma dag, klockslag och i samma klassrum. Klassrummet som används är ändamålsenligt en datasal, eftersom det underlättar arbetet för studerande som deltar utan egen dator. En del studerande kommer till lärstudion för att ha möjlighet att jobba med sina uppgifter med stöd av lärare. Andra upplever att det är lättare att koncentrera sig på uppgifterna i skolan än hemma där distraktionerna är flera. I S2-lärstudion kan studerande även få handledning i sina studier och hjälp med att strukturera studierna samt handledning i vilka lärare de kan behöva ta kontakt med.

S2-lärstudion i Närpes ordnas samtidigt som den "vanliga" lärstudion 4 h/vecka. Konceptet är det samma som i Vasa och eftersom Närpes är en mindre enhet fungerar det bra att ordna

S2-lärstudion parallellt med den vanliga lärstudion. Alla studerande har med sig eget material att jobba med men de får handledning och stöd med språk och uppgifter av specialläraren som jobbar där.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det är viktigt för en fungerande lärstudioverksamhet att den ordnas regelbundet och helst gärna samma tid och på samma plats. Samarbetet med studiehandledare och lärare/handledare bör fungera eftersom dessa känner till sina studerandes situation och därmed kan guida studerande till S2-lärstudion för att få extra stöd och hjälp med olika uppgifter. För att S2-lärstudion ska fungera som tänkt så är det viktigt att studerande har med sej, eller har tillgång till, det material och de uppgifter som de bör jobba med.

"He selittävät hyvin,
kuinka tehtävät suoritetaan oikein."

"Ohjaaja auttoi minua usein
digitaalisten tekniikoiden kanssa,
en olisi voinut tehdä sitä itse."

6. Kielituki työelämäympäristössä

Kielituki työpaikalla tarkoittaa sitä, että S2-opettaja tukee opiskelijaa työssäoppimispaikan hakemisessa ja kielen kehittämisessä koulutus- tai oppisopimuksen aikana. Työelämäjakson kielellinen tuki voi toteutua ennen jaksoa tai jakson aikana. Jakson jälkeen voi tietysti myös käydä läpi opittua ja hyödyntää työssäoppimispäiväkirjan materiaalia opiskelijan opinnoissa ja osaamisen arvioinnissa.

6.1 Työssäoppimisjaksoa edeltävä tuki

Opiskelija voi saada tukea ennen työssäoppimisjaksoa kielen vahvistamiseen, työpaikan hakemiseen tai työelämätaitojen vahvistamiseen. S2-opettajan kanssa voi esimerkiksi

- viimeistellä CV:n
- harjoitella yhteydenottoa työpaikalle puhelimella tai sähköpostilla
- kerrata työssäoppimisen aikana harjoiteltavien tutkinnon osien ja osaamistavoitteiden sanastoa
- käydä läpi työssäoppimiseen liittyviä vuorovaikutustilanteita
- ja harjoitella työssäoppimispäiväkirjan kirjoittamista.

Työelämätaitojen vahvistamisesta on hyviä vinkkejä OPVA haltuun -hankkeessa kaikenkielisille tehdyllä [videolla \(OPVA haltuun, Työelämän verkkokoulutus, Youtube\)](#). Oppilaitoksissa on kokeiltu myös toimintamalleja työelämäjaksoihin, jotka toteutuvat ennen varsinaista työelämässä oppimista. Tässä julkaisussa on esimerkit Sedusta ja Stadin AO:sta.

Sedun työelämäjaksoihin voi tutustua katsomalla [videon Opiskelijoiden kokemuksia Sedun sosiaali- ja terveysalan OPVA toteutuksesta \(Youtube\)](#). Videossa kerrotaan, kuinka työelämään tutustumisen jakso auttaa opiskelijoita ymmärtämään opiskelemansa alan käsitteitä ja näkemään, mitä työtehtäviä alaan kuuluu. Suomen kielen taito kehittyy, kun sitä käytetään aidoissa tilanteissa.

Stadin AO:n sosiaali- ja terveysalan tutkinnossa vieraskielisillä on toteutettu työelämävalmiuksien ja suomen kielen vahvistamista toimintamallilla, jossa opiskelijat käyvät

ennen varsinaista työssäoppimista säännöllisesti oman alan työpaikalla kerran viikossa niin kutsutuilla prekos-päivillä. Sana tulee siitä, että jakso edeltää (pre) työssäoppimista (kos = koulutusopimusjakso). Tavoitteena on hoito- ja hoivatyön ympäristöön ja työelämän pelisääntöihin tutustuminen sekä ammattisanaston vahvistaminen työelämäympäristössä. Mallia on toteutettu osana OPVA-opintoja.

Toiminta rakentuu siten, että opiskelijoille on viikoittain samana viikonpäivänä työelämäpäivä, jolloin opiskelija käy opettajan järjestämällä työpaikalla. Näihin tutustumispäiviin ei kuulu arviointia tai näyttöä. Prekos-päivät alkavat noin kuukauden päästä opintojen aloituksesta ja jatkuvat noin puoleen vuoteen saakka. Hoiva-avustajakoulutuksessa virallinen koulutusopimusjakso alkaa tätä aiemmin ja luonnollisesti lähihoitajakoulutuksen opiskelijoiden poluissakin on eroja yksilöllisen etenemisen suhteen. Viikko-ohjelma rakentuu alla olevan taulukon mukaisesti.

Taulukko 1: Esimerkki hoiva-avustajakoulutuksen viikko-ohjelmasta

Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
Hoivatyö:	Suomen kieli:	Opiskelija työpaikalla	Suomen kieli:	Hoivatyö:
viikon aihe + prekos-tehtävä	viikon aihe suomen kielen näkökulmasta + lisäharjoitukset		viikon aihe tai työpaikalla esiin nousseita asioita suomen kielen näkökulmasta + lisäharjoitukset	prekos-tehtävä, taskuvihon uudet sanat + keskustelu prekos-päivästä

Mallin on koettu edistävän sitä, että teoria ja käytäntö yhdistyvät opiskelijan kannalta helpommin ja syvemmin, kun varhaisesta vaiheesta saakka tullaan tutuksi aidon työympäristön kanssa. Prekos-päivien myötä opiskelijaa myös jännittää huomattavasti vähemmän, kun varsinainen koulutusopimusjakso on ajankohtainen ja alkaa. Opettajat ovat myös kokeneet, että toimintamallissa opiskelijoiden suomen kieli ja vuorovaikutustaidot kehittyvät. Opiskelijat kuulevat ammattislangia ja hoitotyön puhe tulee tutuksi.

Mallin myötä myös opiskelija näkee käytännössä, millaista hoivatyö on, ja voi pohtia, soveltuuko ala hänelle. Usein opiskelija suorittaa ensimmäisen koulutussopimusjaksonsa eli työssäoppimisen samassa paikassa, jossa oli prekos-päivillä. Työpaikat kokevat tämän myös hyväksi, sillä opiskelija ja hänen tarpeensa ovat tällöin jo tutummat ja yhteistyön tapoja ammatillisen opettajan ja S2-opettajan kanssa on muodostunut. Prekos-päivien aikana sekä ammatillinen opettaja että S2-opettaja voivat käydä työpaikkakäynnillä.

Työssäoppimisjaksoa edeltävä tuki voi olla myös sitä, että suomen kielen opettaja tai kielitietoinen ammatillinen opettaja käy työpaikan kanssa läpi kielitietoisuuteen liittyviä asioita. Työpaikkaohjaajia voi ohjata aihetta käsitteleviin koulutuksiin, jos oppilaitos sellaisia järjestää tai kertomalla kielitietoisuutta ja selkokieltä käsittelevästä [koulutuskokonaisuudesta](#) (aoe.fi), joka on tuotettu Vierko-hankkeessa.

6.2 Tuki työssäoppimisen aikana

Työelämäjakson aikana tukea voi tarjota etänä tai käymällä työssäoppimispaikalla. Tähän lukuun on koottu esimerkkejä siitä.

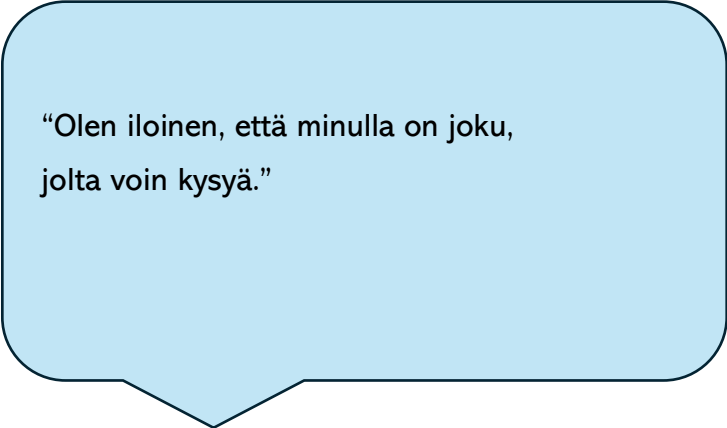
Opiskelija käy koululla työelämäjakson aikana: Opiskelija käy työelämäjakson aikana kerran viikossa koululla. Koulupäivä voi sisältää esimerkiksi jaksoa tukevaa ammatillista sisältöä tai suomen opiskelua, esimerkiksi valinnaisia. Lähipäivän myötä opiskelijalla on mahdollisuus kysyä tai selvittää epäselviä asioita säännöllisesti kasvotusten. Lähipäivänä suomen kielen opettaja voi myös tukea työssäoppimispäiväkirjan kirjoittamisessa.

Suomen opettaja käy työpaikalla työelämäjakson aikana: Suomen kielen opettaja voi olla mukana esimerkiksi työssäoppimisen ensimmäisellä viikolla ja kertoa työpaikkaohjaajille kielitietoisesta ohjauksesta sekä opiskelijan kielitaidon tasosta mahdollisimman käytännön tasolla. Suomen kielen opettaja tai muu työelämäjaksoja tukeva opettaja tai ohjaaja voi myös olla mukana tutustumassa työympäristöön ja työpaikan ohjeisiin. Seuraavilla ohjauksen käynnillä voi keskustella ja kirjoittaa työssäoppimispäiväkirjaan tuetusti siitä, mitä työpaikalla on tehty. Työelämäympäristössä voi myös tarvittaessa kerrata sanastoa sekä näyttöön liittyviä käsitteitä. Opettaja voi tuoda mukanaan sanastoharjoituksia tai kuvasanastoja. Hyvänä käytäntönä on koettu se, että opiskelijalla on käytössään vihko, johon voi kirjoittaa sanoja, jotka ovat uusia tai joita ei ymmärrä.

S2-opettajan vierailu työpaikalla on tärkeää myös small talk -näkökulmasta. S2-opettaja voi esimerkiksi olla alussa mukana työpaikan kahvitauolla. Näin opettaja voi tukea rupattelussa ja samalla hän mallintaa työpaikan muille työntekijöille sitä, miten työkaveri, joka ei puhu suomea äidinkielenään, otetaan luontevasti keskusteluun mukaan – eli miten ollaan kielitietoisia, miten selkokieltä käytetään ja niin edes päin. Kahvihuonekeskustelun tukena voi käyttää Kielibuusti-hankkeessa koottua materiaalia taukohetkien fraaseista ([Fraaseja kahvihuoneeseen | Kielibuusti](#)).

Työpaikalla käynti on aikaa vievää tukea suomen kielen opettajalta. Suomen kielen tukea työelämäjakson aikana voi myös kokeilla etänä. Autoalalla Stadin AO:ssa työssäoppimisen aikaista suomen kielen tukea on toteutettu siten, että suomen kielen opettaja, ammatillinen opettaja ja opiskelija ovat tehneet yhteisen Teams-keskustelun, johon opiskelija on voinut kirjoittaa työssäoppimispäiväkirjaa ja kysyä mieltä askarruttavia asioita. S2-opettaja on voinut kommentoida ja antaa vinkkejä oppimispäiväkirjan kirjoittamisen pohjalta nouseviin asioihin. Molemmat opettajat pystyivät myös ohjaamaan opiskelijaa Teams-keskustelun kautta osaamisensa ja vastualueidensa mukaan opiskelijan kysymyksissä.

S2-opettaja voi pitää yhteyttä työpaikalla oleviin opiskelijoihin. Opiskelijoilla voi esimerkiksi olla viestiryhmä, johon he ovat ottaneet myös opettajan mukaan. S2-opettaja laittaa ryhmään linkin “Viikon artikkeliin”, jonka opiskelijat lukevat. Opettaja etsii artikkelista jokaiselle viikonpäivälle kolme uutta sanaa ja lähettää opiskelijoille viestin, jossa on sanoihin liittyvät esimerkkilauseet ja linkki näiden sanojen selitykseen [Kielitoimiston sanakirjassa](#) (kotus.fi).

“Olen iloinen, että minulla on joku,
jolta voin kysyä.”

Työvaltaisessa, omaehtoisen opiskelun lastenhoitajakoulutuksessa on Stadin AO:ssa kehitetty portfolio pedagogiikkaa suomen kielen oppimisen näkökulmasta. Toimintamalli perustuu siihen, että opiskelijat kuvaavat aktiivisesti työelämäympäristöään ja kirjoittavat kuvien pohjalta oppimastaan ja kokemastaan pilvessä jaettuun diaesitykseen (Google Slides, Powerpoint tms.) tai muuhun dokumenttiin. Opiskelijoiden yhteisiä lähipäiviä voi olla kerran viikossa tai kerran kuukaudessa, jolloin opiskelijat esittelevät muille kuvaportfoliotaan ja niistä keskustellaan yhdessä suomeksi. Kuvaportfoliot on jaettu myös suomen kielen opettajalle, joka voi kommentoida ja tukea niiden tuottamisessa. Työympäristössä kuvaamisen säännöt käydään työelämäjakson alkaessa tarkasti läpi.

Esimerkki S2-opettajan ja omavalmentajan toiminnasta työpaikalla, jossa opiskelijalla on huomattavia kielihaasteita: Hoiva-avustajaopiskelijalla oli tilanne, että näyttöä ei voitu pitää, koska opiskelijalla oli haasteita kielen ja alan teoriaosaamisen kanssa. Jatkosuunnitelmia suunniteltiin palaverissa opiskelijan kahden työpaikkaohjaajan ja omavalmentajan kanssa. Palaverin aikana S2-opettajalle kävi ilmi, että haasteet liittyvät nimenomaan ymmärtämiseen ja kirjoittamiseen. Suullisesti opiskelija pystyi ilmaisemaan itseään riittävästi, jos hän ymmärsi, mistä puhutaan. Koska opiskelijan haasteet oman alan perussanastonkin kanssa aiheuttivat ymmärtämisongelmia, työpaikalla kehoitettiin nimeämään työvälaineitä, jotta opiskelijan oli helpompi muistaa sanat. Toiseksi kehoitettiin käyttämään kuvakortteja apuna ja tekemään esimerkiksi niistä selkeä päiväohjelma, jotta opiskelija ymmärtäisi, mitä hänen täytyisi työpäivän aikana tehdä.

7. S2-tuetussa ryhmässä opiskelu

S2-tuetussa ryhmässä opiskelu tarkoittaa sitä, että opiskelijaryhmän opinnot on rakennettu kielitaidon vahvistamisen näkökulmasta. Tapoja voivat olla esimerkiksi samanaikaisopetuksen ja suomen kielen opintojen kohdentaminen ryhmälle tai se, että opetukseen ja ohjaukseen on varattu tavallista enemmän aikaa osaamistavoitteisiin pääsemiseksi.

Esimerkki sosiaali- ja terveysalan kielituetusta opiskelijaryhmästä: Myanmarista tuli lähihoitajaopiskelijoita, joiden kielitaito oli tasolla A2.1/A2.2, kun he tulivat Suomeen. Heitä opetettiin omana ryhmänään kolme kuukautta ennen varsinaisia alan opintoja. Ryhmässä opiskeltiin suomen kieltä, kulttuuria, yhteiskuntatietoa sekä sosiaali- ja terveysalan sanastoa. Ryhmä jatkui omana ryhmänään vielä alan opinnoissa, joissa opetus vastasi heidän kielitaitotasoaan. He saivat kielellistä tukea myös työelämäjaksolle. Palaute työelämäjaksolta oli hyvää, vaikka opiskelijat olivat olleet Suomessa vain noin kahdeksan kuukautta. Osalla olikin sairaanhoitajakoulutus omasta maasta.

Esimerkki metsäalan opiskelijaryhmästä: Metsäalalla A2.1-tason opiskelijat ovat saaneet S2-tukea metsätöiden opiskelussa. S2-opettaja on koonnut opiskelijat omaksi ryhmäkseen ja käsitellyt ammattiopettajan toiveiden mukaisesti sisältöjä, kuten metsätyppejä ja metsäalan perussanastoa. Opettaja on esimerkiksi videoinut opetustilanteen, jota katsottiin yhdessä opiskelijoiden kanssa sekä opiskeltiin siihen liittyvää sanastoa. Opiskelijat ovat saaneet myös tukea matematiikan sanaston harjoitteluun.

Esimerkki autoalan ryhmästä: Autoalalla tukea antava opettaja oli tunnilla mukana ja auttoi opiskelijoita alan sanaston ja tehtävien ymmärtämisessä. Opiskelijoiden kielitaito oli A2.1-A2.2. Opiskelijoiden kanssa käytiin sopivassa tilanteessa sanastoa läpi. Tukea antava opettaja teki uusista sanoista koonnin, jonka hän lähetti opiskelijoille, niin että opiskelijat pystyivät kotona kertaamaan uusia sanoja. Hallissa opettaja pyysi kertomaan, mitä työtä opiskelijat tekevät, miten he etsivät auton vikakoodin, mitä työkaluja he käyttävät ja minkä nimisiä ovat auton osat. Myös näistä tehtiin koonti opiskelijoille.

Ett exempel på språkstödet inom social och hälsovårdsbranschen i Yrkesakademin i

Österbotten: Yrkesakademin i Österbotten har med jämna mellanrum, cirka vartannat år, antagit studerande med annat modersmål till en mindre grupp för att avlägga grundexamen inom social och hälsovårdsbranschen. Studerande har blivit godkända i språkprovet som krävs för att inleda studierna till närvårdare. Studierna genomförs det första året i en mindre grupp med egen ansvarig handledare samt ett intensivare språkstöd för att stärka studerandes språkfärdighet i svenska.

Den mindre gruppen med cirka 12–14 studerande, som alla har svenska som andraspråk, ger lärarna en möjlighet att planera och anpassa sin undervisning så att den är lämplig för gruppen. Lärarna har möjlighet att bättre kunna tillgodose studerandes behov av undervisning på lätt svenska, samt anpassa materialet så att det lämpar sig och är tillgängligt även för studerande med svagare kunskaper i svenska.

Gruppens storlek och språkliga nivå ger även studerande en bättre förutsättning att våga fråga och be om repetition, hjälp och förklaringar än om det i samma grupp fanns starka svenskspråkiga studerande som snabbt ville gå framåt. I en grupp där alla behöver stärka sin svenska kan läraren ge ordentligt med tid för att gå igenom, förklara och repetera stoffet samt tid för studerande att vid behov översätta till sitt eget modersmål. Gruppen ger en trygghet och studerande känner att de inte är ensamma om att kämpa både med inläring av branschens stoff samt utveckling och förstärkning av sina kunskaper i svenska.

Undervisningen för gruppen har även innehållit "Studier som stöder studiefärdigheterna" i varierande grad beroende på studerandes behov. SSS-studierna har fokuserat på att stärka studerandes basfärdigheter i branschsvenska, matematik, digitala färdigheter samt även fungerat som stöd för branschstudier, fackspråk och samhällsorientering.

Resultaten av att intensifiera språkstödet till gruppen med svenska som andra språk har varit goda. Studeranden har blivit mera säkra på att använda svenska, fått ett bredare och mera omfattande ordförråd samt även en stärkt uttrycksförmåga. Att stödja och handleda genom SSS har visat sig vara effektivt för inläringen eftersom den sker i en liten trygg grupp. För studerande har det haft stor betydelse att delta i SSS. Detta har även märkts ute på arbetsplatserna där studerande börjat kommunicera mera på svenska och också kunnat ta till sig av arbetsplatsens skrivna dokument och anvisningar, men främst kommunicera med klienter och deras anhöriga på ett mera begripligt sätt.

Ett exempel på språkhandledaren i Yrkesakademin i Österbotten: Yrkesakademin har utbildat två studerandegrupper till att bli omsorgsassistent, alltså delexamen inom social och hälsovårdsbranschen (närvårdare). Studerande i dessa grupper har haft ukrainsk bakgrund och därmed har deras gemensamma språk varit ukrainska och ryska. Grupperna har haft en egen ansvarig handledare, språklärare samt en språkhandledare som fungerat som stöd för studerande genom att kunna tolka och översätta mellan ukrainska, ryska och svenska.

Språkhandledarens funktion i gruppen har varit av stor betydelse för studerandes välmående, trygghet samt språk- och kunskapsutveckling under studietiden. Språkhandledaren har följt gruppen hela studietiden och haft en stor roll i början av studietiden då studerande ännu har haft svag svenska och utmaningar med språket. Språkhandledarens roll har varit flexibel genom studietiden och språkhandledaren har även kunnat jobba med att översätta skriftligt material eller delar av material. Språkhandledarens arbete har även avlastat läraren då språkhandledaren alltid kunnat stödja studerande i praktiska uppgifter samt även varit kontaktperson vid UA-perioder.

För att samarbetet och dynamiken mellan undervisande lärare ska fungera är det viktigt att avsätta planerings- och handledningstid. Undervisande lärare kan på förhand ge material till språkhandledaren som har kunnat översätta delar av detta. Då studerande på förhand får ta del av materialet är de bättre förberedda på nytt stoff och det går mindre lektionstid åt till att översätta och arbeta på två språk parallellt.

Lärarna, som har undervisat omsorgsassistent-gruppen, upplever att de har haft stort stöd av språkhandledaren i arbetet med gruppen samt att språkhandledaren även varit ett stort stöd

för de studerande. Ansvariga handledare för gruppen upplever att ansvaret till viss del har varit delat med språkhandledaren och språkhandledaren har tagit ett stort ansvar gällande praktiska saker kring studierna men även det övriga livet, som t.ex. kontakten till myndigheter. Genom att ha en språkhandledare i gruppen har undervisningens kvalitet och tillgänglighet förbättrats för studerande. Majoriteten av studerande har fortsatt med att studera till närvårdare eller så har de genast fått jobb och gett sig ut i arbetslivet. Avhopp från dessa grupper har varit mycket få.

8. Yksilöllinen ohjaus

Yksilöllinen ohjaus tarkoittaa sitä, että opiskelija saa henkilökohtaisiin tarpeisiin räätälöityä ohjausta esimerkiksi tehtävien suorittamiseen tai suomen kielen opiskeluun itsenäisesti. Yksilöllinen tuki voidaan kohdentaa samanaikaisesti 1–3 opiskelijalle.

Esimerkki siltaopettajan tuesta Novidassa ennen alan opintoja: TUVAn opiskelija on saanut lukukauden aikana monipuolista yksilöllistä tukea nk. siltaopettajalta. Siltaopettaja määrittelee toimenkuvansa sillaksi (tai yhteyshenkilöksi) TUVAn ja ammattialojen välillä. Sillä tavalla opiskelijoita saa paljon helpommin tutustumaan heitä kiinnostaville, yleensä tekniikan aloille, joilla he TUVAn jälkeen opiskelevat. Yhtä lailla hän on auttanut ammattiopettajia hahmottamaan, millaisia haasteita vieraskielisellä on suomen kielessä ja millaisilla keinoilla heitä voi auttaa.

Opiskelija tiesi pääsevänsä opiskelemaan prosessialaa, jolta hänellä oli pitkä kokemus kotimaastaan. Kevätlukukaudella opintoja ei voitu kuitenkaan tarjota alan ryhmässä, joten opiskelijalle järjestettiin omatoimisen opiskelun mahdollisuus opettajan yksilöllisen avun turvin. Hänellä oli oma mappi tukipaja Vauhdittamossa, jossa hän kävi itsenäisesti opiskelemassa oman lukujärjestyksen mukaan. Kansioon opettaja toimitti asia kerrallaan prosessialan materiaalia opiskeltavaksi: materiaalia alan oppikirjasta luku kerrallaan, linkkejä videoihin, erilaisia tehtäviä (esimerkiksi virtuaalisia tehtäviä QR-koodien kautta) sekä työpaikkasanastoa kortteina opiskeltavaksi. Syyslukukaudella hän siirtyi opiskelemaan alan ryhmän mukana sekä monialaisessa opiskeluvaihtoehtona tukevassa ryhmässä.

Esimerkkejä ohjaajan tuesta Vauhdittamossa ja ammattialoilla Novidassa: TUVAn ohjaajat ovat auttaneet yksittäisiä opiskelijoita monin eri tavoin muun muassa TUVAn ryhmässä, eri alojen ammattitunneilla ja Vauhdittamossa nopeasti eteneviä ja motivoituneita TUVAn opiskelijoita. Ohjaaja on auttanut myös kesken lukuvuoden mukaan tulleita suomen kieltä taitamattomia TUVAn opiskelijoita, joiden kanssa on aloitettu konkreettisesti aakkosista ja tervehdyksistä. Muutaman viikon jälkeen opiskelijat ovat edistyneet huomattavasti, kun ohjausta on voitu järjestää jopa kolme kertaa viikossa. Näissä tilanteissa ryhmän opettaja on suunnitellut tuntien aiheet ja materiaalit, joita ohjaajan kanssa on harjoiteltu.

“Mukavaa, että voin aina löytää heidät ja puhua opiskelusta, koska he ovat aina paikalla.”

Metallialalla ohjaaja on muokannut muutamalle alaan tutustuvalla opiskelijalle erityisesti opettajan puhetta ja tehtäviä selkeämmäksi. Ohjaaja on tukenut heitä myös kirjoittamisessa sekä laatinut avainsanastoja. Apuna hän on käyttänyt tekoälyä silloin, kun sanasto on ollut hänelle itselle tuttua. Hän on myös rohkaissut opiskelijoita käyttämään kieltä mahdollisimman paljon. Lisäksi ohjaaja on esitellyt nuorelle opiskelijalle työkaluja ja kertonut, miten laitteet toimivat. Hän on selventänyt tehtäviä sekä konkretisoinut esimerkiksi sitä, mitä verbejä tarvitaan erilaisissa ilmauksissa.

Ravintola- ja catering-alalla ohjaaja on auttanut opiskelijaa, jonka haasteena oli lukeminen. Opettajan materiaali käsitteli keittiöturvallisuutta, ja ohjaaja on poiminut sieltä tärkeitä alan sanoja, jotka opiskelija on kääntänyt äidinkielelleen.

Ohjaaja on käynyt muutaman opiskelijan kanssa tutustumassa **rakennusalalla**. Tutustumisen aikana on opeteltu tärkeiden sanojen nimitykset (materiaalit, työkalut, laitteet). Ohjaaja on arvioinut olevansa opiskelijoille tukena ja turvana erityisesti silloin, kun he ovat käyneet kysymässä alan opettajalta apua. Esimerkiksi kun alan opiskelijat ovat olleet rakentamassa vessan seinää, ohjaaja on auttanut muotoilemaan kysymyksiä siitä, mitä välineitä ja materiaaleja työssä tarvitaan. Opiskelijat ovat uskaltaneet helpommin puhua ohjaajan läsnä ollessa.

Ohjaaja on käynyt tutustumassa TUVA-opiskelijoiden kanssa myös **logistiikka-alalla**. Opiskelijat ovat päässeet muun muassa kokeilemaan ajosimulaattoria. Tässä heitä on auttanut nuorten ykkösvuosisuorillaisten opiskelijoiden ryhmä, mikä on ollut monin tavoin hyödyllistä kaikille. Ohjaaja on selkeyttänyt oppitunnilla erityisesti opettajien käyttämiä vaikeita puhekielisiä sanoja.

Esimerkkejä ammatillisen ohjaajan tuesta Novidassa: Liiketoiminnan ja sosiaali- ja terveysalan ammatilliset ohjaajat ovat auttaneet yksittäisiä opiskelijoita eri tavoin. Ennen työssäoppimisjaksoa he ovat käyneet yhdessä opiskelijan kanssa läpi tutkinnonosan perusteet ja vaadittavat kriteerit. Ohjaajat ovat voineet auttaa opiskelijaa myös hylätyn kokeen jälkeen siten, että he ovat käyneet yhdessä kaikki koekysymykset uudelleen läpi. Tällöin on tullut varmistettua, että opiskelija on oppinut tarvittavat asiat.

Sosiaali- ja terveysalan ohjaaja on käynyt työssäoppimisjaksolla opiskelijan työpaikoilla muutaman tunnin kerrallaan varmistamassa, että opiskelija on ymmärtänyt annetut tehtävät. Liiketoiminta-alalla vaaditaan myös näyttöraportin kirjoittamista, joka on vieraskielisille haastava tehtävä: siksi opiskelija on ensin kertonut, mitä on tehnyt, minkä jälkeen ohjaaja on muotoillut asiat selkeämmin ja lopuksi opiskelija on kirjoittanut tekstin. Ohjaaja on auttanut yksittäisiä opiskelijoita myös opiskelijakahvilassa, joka on liiketoiminnan opiskelijoiden oppimisympäristö. Hän on kokenut opiskelijan auttamisen olevan siellä helpompaa, koska hän voi ohjatessaan samalla näyttää, mitä pitää tehdä.

9. Kielitietoinen oppimisympäristö ja suomen kielen tukimateriaalit

Kielitietoisuutta voi tehdä näkyväksi opetustiloissa eri tavoin. Vieraskielinen opiskelija hyöttyy myös kielitietoisista opetusmateriaaleista, joissa on otettu huomioon selkeä kieli ja opiskelijan kielitaidon vaihe. Kielen oppija hyöttyy myös erilaisista ammattikielen kehittymistä tukevista tehtävistä, kuten sanastoharjoituksista.

Esimerkki autoalalta Stadin AO:ssa: Suomen kielen opettaja oli mukana aloittavien opiskelijoiden kanssa autoalan työsalissa. Opiskelijoiden tehtävänä oli auton osien laputus post-it -lapuilla. Apuna oli sanalista, josta opiskelijat etsivät oikean sanan malliksi tai käyttävät elävää sanakirjaa eli opettajaa. Harjoitukseen ei välttämättä edes tarvita suomen kielen opettajaa, sillä ammatinopettaja tietää sanaston paremmin! Suomen kielen opettajan avustuksella työsalia on tehty kielitietoisemmaksi nimeämällä hallivälineet dymolla tai maalarinteipillä.

Kielitietoinen työtila: Salin seinille voi myös tehdä työkaluista kuvasanastoa. Tässä hyvä integroinnin mahdollisuus on se, että suomen kielen tunneilla sanastoa kerätään kuvien kanssa Powerpointiin ja opiskelijoiden itse tekemiä kuvasanastoja hyödynnetään tulostamalla Powerpoint-sivuja. Dian otsikkoon voi laittaa työvälineen tms. nimen ja sitten etsitään kuvahaulla kuva. Harjoitus on myös hyvä hetki käydä läpi tekijänoikeuksia ja digitaitoja!

Kielen oppimista työtiloissa: Työsaliin voi myös tehdä tyhjille hetkille suomen kielen sanastoa kertaavia materiaaleja, kuten laminoidun muistipelin tai Quizlet-tehtäviä työvälineistä ja auton osista.

Suomen kielen tukimateriaalien käyttö tarkoittaa sitä, että opiskelija saa selko- tai selkeäkielistä opetusmateriaalia tai esimerkiksi opetettavaan aiheeseen liittyviä tehtäviä, joilla edistetään sekä sisällön että kielen oppimista. Ammatillisessa opetuksessa opettajat tuottavat paljon itse tukimateriaalia. Avointen oppimateriaalien kirjastosta voi etsiä olemassa olevaa materiaalia. Vierko-hankkeessa tehtyä ja koottua materiaalia löytyy [täältä sivustolta](#) ja oheisen QR-koodin avulla.

Kuva 1. QR-koodi sivustolle, jolle on koottu S2- ja selkomateriaalia ammatilliseen koulutukseen.

Tekoälyä voi käyttää hyväksi, jos haluaa selkokielistää erilaisia ammattitekstejä. Tekoälyä pitää ensin kouluttaa antamalla esimerkkejä jostain samasta tekstistä ensin yleiskielellä ja sitten selkokielellä. Tekoälylle voi myös linkata selkokielen pääperiaatteita niitä kokoavilta verkkosivuilta. Vierko-hankkeessa on vuonna 2024 tehty valmis [kehotemalli](#), jota voi hyödyntää, kun haluaa selkeyttää opetusmateriaalia.

Muistilista kielen oppimiseen ja opettamiseen:

- Parhaiten S2-opiskelija oppii puhumalla – myös puhekieltä – ja vihkoon kirjoittamalla.
- Opiskelijaa kannattaa rohkaista suomen kielen käyttöön, myös arkisissa kahvipöytäkeskusteluissa.
- Opettajien kannattaa välttää pitkäkestoista englanninkielistä tukea.
- Aina kannattaa hyödyntää mahdollisuuksien mukaan konkretisointia ja toiminnallistamista eli kielen käyttöä oikeissa tai oikeaa jäljittelevissä tilanteissa.
- Opiskelijoille voi antaa työpaikkasuomen oppimista edistäviä tehtäviä myös työssäoppimisjaksoille, esimerkiksi lähiesihenkilön tai kollegan haastattelu. Lisäksi opiskelijoita kannattaa kehottaa tarkkailemaan omaa kielenkäyttöään.

10. Monikielisyys tuen muotona

Opiskelijoiden kielitaitoon kuuluu usein suomen lisäksi muitakin kieliä. Kielellinen tuki voi olla myös kielivusteista ohjausta, jolloin ymmärtämistä edistetään muilla opiskelijan osaamilla kielillä, esimerkiksi kieliteknologian, monikielisen ohjaajan tai opettajan muun kielitaidon avulla.

Esimerkki englannin ja suomen kielen käytöstä tieto- ja viestintäteknikan alalla Kiteen kansanopistossa: Tieto- ja viestintäteknikan ammattitutkinnon opiskelijat osallistuivat työelämälähtöiseen projektiin, jossa he kehittivät sovelluksen paikallisten yritysten sähkönkulutuksen visualisointiin. Yhteistyössä työelämän asiantuntijan kanssa toteutetun projektin tavoitteena oli parantaa opiskelijoiden ohjelmointitaitoja ja valmentaa heitä käyttämään erilaisia työkaluja ja ohjelmistoja. Projektissa otettiin huomioon suomen kielen oppimisen lisäksi myös alalla tarvittavan englannin kielen oppiminen; englanti on monen ohjelmistotalon työkieli ja useimmat ohjelmistot ovat englanninkielisiä.

Yhden lukukauden kestänyt oppimisprosessi alkoi kolmen viikon intensiivijaksolla, jossa opiskelijat tutustuivat projektin aiheeseen ja aloittivat työn työelämän asiantuntijan ohjaamana. Jakson aikana päiviin sisältyi seitsemän oppituntia ja runsaasti käytännön harjoituksia. Opiskelijat asensivat kehitysympäristön tietokoneilleen ja käyttivät ohjelmistoalalla yleisesti käytössä olevia työkaluja, kuten Miroa ja GitHubia, tiimityöhön, kommunikointiin ja yhteistyöhön asiantuntijan kanssa. Näitä työkaluja käytetään myös oikeissa työelämän ohjelmistoprojekteissa, joissa etätö ja kansainväliset tiimit ovat tavallisia.

Intensiivijakson jälkeen opiskelijat jatkoivat projektia kokopäiväisesti saaden tukea kolmelta taholta: työelämän asiantuntijalta, oppilaitoksen IT-opettajalta sekä arvioijilta. Kaikki tapaamiset työelämän asiantuntijan kanssa pidettiin englanniksi, kun taas oman IT-opettajan ja arvioijien tapaamiset olivat suomeksi.

Työelämän asiantuntijan kanssa tavattiin kerran viikossa lähitapaamisena. Tapaamisissa keskityttiin projektin edistämiseen, ongelmanratkaisuun ja uuden teknologian oppimiseen. Oma IT-opettaja auttoi opiskelijoita teknisten haasteiden ratkaisemisessa ja oppi samalla

itsekin uusimpia teknologioita. Nämä tapaamiset olivat vapaaehtoisia opiskelijoille. Oppilaitoksen IT-opettajan kanssa tavattiin kerran viikossa lähitapaamisena.

Jokainen opiskelija piti henkilökohtaista oppimispäiväkirjaa, johon kirjattiin projektin aikana opittuja asioita, koettuja haasteita ja refleктоitiin omaa oppimista. Oppimispäiväkirjaa kirjoitettiin pääasiassa suomeksi. Opiskelijat esittelivät projektin etenemistä ja oppimispäiväkirjojaan arvioijina toimiville opettajille kerran viikossa kahden tunnin ajan. Näissä esityksissä keskityttiin refleктоimaan opittuja asioita, haasteita ja onnistumisia.

Koko opiskelijaryhmä työskenteli yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi, mutta projektin aikana opiskelijat jaettiin pienempiin tiimeihin. Pienryhmissä heillä oli vaihtuvia rooleja, mikä mahdollisti monipuolisen oppimisen eri ohjelmoinnin ja projektinhallinnan osa-alueilla. Projektin loppuun toteutettiin kaksi esittelytapahtumaa, joissa opiskelijat esittelivät projektia asiakkaille ja sidosryhmille. Toinen esittelypäivä pidettiin englanniksi ja toinen suomeksi.

Tämä oppimismalli tarjosi opiskelijoille monipuolisen mahdollisuuden oppia kahdella kielellä uutta teknologiaa ja kehittää työelämätaitoja. Opiskelijat saivat sekä käytännönläheistä ohjausta työelämän asiantuntijalta että tukea oppilaitoksen IT-opettajalta. Vaihtuvat roolit tiimeissä kehittivät yhteistyötaitoja ja ymmärrystä eri roolien merkityksestä projektityössä.

Esimerkki englantiaavusteisuudesta Riveriassa. Riveriassa on saatu kokemuksia sosiaali- ja terveysalalla ryhmistä, jotka aloittavat opintonsa englanniksi, mutta ammatillisten opintojen näytöt tehdään suomeksi. Englanti on vahvasti ohjaus- ja opetuskielenä opintojen alkuvaiheessa, mutta suomen kielen käyttöä lisätään opintojen edetessä. Opetusmateriaalit ovat suomeksi.

Esimerkki oman äidinkielen tukikäytöstä Riveriassa: S2-opettaja on käyttänyt venäjän ja englannin kieltä apukielenä varmistaakseen, että opiskelijat ymmärtävät uuden sanan tai vaikean ilmaisun merkityksen. Tämä ei vie paljon aikaa, mutta nopeuttaa huomattavasti ymmärtämisprosessia ja oppimista. Haittana voi tosin olla, että suomen kieli kehittyy hitaammin. Jos ryhmä on monikielinen, selitykset tehdään englanniksi tai venäjäksi yksilöllisesti tai tauolla. Lisäksi opettaja kannustaa siihen, että opiskelijat voivat

- tehdä kortteja äidinkielellään auttaakseen uusien sanojen tai käsitteiden muistamisessa

- lukea kirjoja tai artikkeleita sekä äidinkielellään että suomen kielellä
- ja katsoa elokuvia tai TV-ohjelmia suomen kielellä ja käyttää tekstityksiä äidinkielellään.

Opettaja varmistaa tunneilla, ymmärtävätkö opiskelijat avainsanoja tai tärkeitä käsitteitä. Ohjauskeskusteluissa voi myös tukikielenä käyttää opiskelijan äidinkieltä tai joskus sovelluksia tai sanakirjoja. Jos keskustellaan alaikäisen ja hänen huoltajiensa kanssa, voidaan käyttää tulkin palveluja.

Esimerkki opiskelijan äidinkielen tukikäytöstä Samiedussa: Samiedussa yksi suomen opettaja on pitänyt tukiopetusta thain kielellä thaimaalaisille opiskelijoille. Yhteisillä tunneilla kielen täytyy tietysti olla kaikille tuttu, ja usein suomi on silloin ainut jokseenkin yhteinen kieli, mutta omankielinen tukiopetus voi olla hyvä mahdollisuus. Joskus opiskelijan oma kieli on hyvin erilainen kuin suomi eikä tukimateriaalia juuri ole. Silloin on perusteltua ottaa opiskelijan oma kieli käyttöön tukikielenä, jos yhteinen kieli löytyy. Usein riittää, että opiskelija saa omankielisen selityksen esimerkiksi jollekin hyvin mutkikkaalle kielioppiasialle. Kun opettaja osaa opiskelijan omaa kieltä, hän myös ymmärtää, miksi kielioppiasia on vaikea opiskelijalle. Esimerkiksi, jos kielessä ei ole lainkaan aikamuotoja, on suomen kielen aikamuotojen ymmärtäminen hyvin vaikeaa. Kielessä voi kuitenkin olla muita kielellisiä keinoja kertoa, milloin jokin asia tapahtuu. Jos opettaja pystyy löytämään tällaisia opiskelijan omasta kielestä ja selittämään niiden vastaavuuden suomen kielen aikamuotoihin, voi oppiminen helpottua huomattavasti.

Lähdeluettelo

Harju-Autti, R. 2022. Kielellisesti tuettu opetus: Yläkouluikäiset maahanmuuttajaoppilaat opetuskieltä ja oppiainesisältöjä oppimassa. Väitöskirja. Tampereen yliopisto.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-2666-1>.

Kosonen, K. 2020. Maahanmuuttajat sairaanhoitotyön, sosiaalialan ja liiketalouden opinnoissa. ePooki 89/2020. Oulun ammattikorkeakoulu.

Pinolehto, M. (toim.) 2020. Sujuvasti opin portailta työelämään. Opin portailta työelämään – hankkeen loppuraportti. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Ratia, A-M., Mölsä, E., Niemi, P., Oksanen, T. & Seppä, M. 2019. Perustaitojen tukeminen ammatillisessa koulutuksessa. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 10(6).

Räty, K. 2016. Erityinen tuki elinikäisen oppimisen mahdollistajana ammatillisessa aikuiskoulutuksessa. Käyttäytymistieteellinen tiedekunta, Opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 383. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Vipunen – opetushallinnon tilastopalvelu. 2024. Opiskelijat ja tutkinnot. Tiedot haettu 28.11.2024.

Tämä materiaali on tuotettu VIERKO-hankkeessa vuonna 2024.

VIERKO on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2023 myöntämällä ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksella. VIERKO on kuudenkymmenen- kahden (62) koulutuksen järjestäjän yhteisponnistus. Työtä on koordinoanut Keski-Uudenmaan koulutus- kuntayhtymä Keuda.

Hankkeessa on kehitetty vieraskielisen koulutuksen laatua ja kotimaisten kielten opetuksen tarjontaa ammatillisessa koulutuksessa.

Lisätietoa:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko/>

Tämä materiaali:

